No. 2763 Woensdag 22 Juli 1936 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

POPULAIRE PRESIDENT. Dr. Benes, de nieuwe President uit Czecho-Slowakije, die een reis maakte door zijn land, heeft veel bewijzen voor zijn populariteit ondervonden. Hier zien we hem in een kleine stad gearmd met twee boerenmeisjes in nationaal costuum.

Plechtige ontvangst Gouverneur WOUTERS in de Kathedraal.

Zondagmorgen half 9 had de plechtige ontvangst plaats van Zijne Excellentie Gouverneur G. J. J. Wouters in de Kathedraal te Otrabanda.

Aan de ingang der kerk werd Gouverneur Wouters verwelkomd door een commissie van ontvangst, bestaande uit de Heren J. Ellis, P. van der Drift, administrateur van Financiën, J. Sprockel, lid van de Koloniale Raad, E. Römer en Mr. G. van der Veen Zeppenfeldt, lid van de Raad van Bestuur.

Achter in de kerk werd Zijne Excellentie door Mgr. Verriet ontvangen volgens het Romeinse ritueel en door den bisschop met de assisterende geestelijkheid naar het altaar geleid.

Hierna hield Mgr. Verriet de volgende rede:

Rede Monseigneur.

Excellentie, in naam van katholiek Curaçao, heet ik U van harte welkom, begroet ik U met vreugde, leg ik op deze plechtige stond aan uw voeten neer de hulde van onze eerbied, trouw en aanhankelijkheid;

de hulde van onze eerbied, omdat wij U begroeten als den vertegenwoordiger van Haar, die wij allen kennen, beminnen en eren als onze geëerbiedigde Koningin;

de hulde van onze trouw, omdat wij, ofschoon wij U nog zo kort kennen, toch diep overtuigd zijn, dat U zich met al de krachten en talenten, die de Goede God U gegeven heeft, zult wijden aan het stoffelijk en geestelijk welzijn van ons land en ons volk, dat U van nu af aan Uw land en Uw volk zult mogen noemen. Deze overtuiging is nog versterkt door de woorden, die U bij uwe ambtsaanvaarding hebt gesproken;

en eindelijk bieden wij U ook de hulde van onze aanhankelijkheid, omdat wij U begroeten als den drager van het hoogste gezag, als de persoon, die door God gezonden is, om ons volk te besturen in wijsheid, liefde en rechtvaardigheid. Wij weten dat uw hart geen ander verlangen kent, — dat geen ander doel U voor ogen staat, dan het welzijn van ons volk naar best vermogen te bevorderen. Ons volk verdient, dat men er zich aan geeft met al de liefde van zijn hart, om zijn vele goede hoedanigheden en om zijn grote eerbied voor het gezag. Uw Excellentie heeft dat beloofd, toen U uw eed van trouw hebt afgelegd in handen van Hare Majesteit. De Goede God moge U daarin helpen en steunen, U bestralen met het licht van zijn Goddelijke Wijsheid, U bezielen met de stralen van zijn Goddelijke Kracht. In liefde, trouw en aanhankelijkheid zal ons volk zich om U scharen, U steunen bij uw zo schone, maar ook zo zware en verantwoordelijke arbeid. En het zal zich gelukkig prijzen, — en wij zullen het doen tezamen met ons volk, — om uw bestuur.

Daarom hebben wij zo even Gods zegen over Uwe Excellentie en over uw bestuur afgesmeekt, — en zullen wij, en ons katholiek volk met ons, onder dit H. Misoffer dat aan God wordt opgedragen om Gods zegen over uw bestuur af te smeken, recht hartelijk en vurig bidden, dat Gods Wijsheid en Kracht U bij al uwe bestuursdaden vergezellen en bezielen moge, opdat U moge zijn in de volle zin van het woord, een Gouverneur „bij de gratie Gods."

Gouverneur „bij de gratie Gods", — er ligt in dit woord zo'n diepe betekenis, die de moderne wereld, in haar verdwazing en geestelijke verwording, maar al te zeer kwijt en vergeten is, niet tot haar voordeel, wel tot haar nadeel en ongeluk. Gouverneur „bij de gratie Gods", d.w.z. in het diepe bewustzijn, dat alle menselijke macht een afstraling is van Gods oneindige Macht en Majesteit, en daarom moet gebruikt worden volgens de inzichten van God, zoals God dat verlangt en verwacht, namelijk tot Zijn eer en glorie, en tot welzijn van den evenmens. Ook in het diepe bewustzijn, dat wij eenmaal strenge rekenschap zullen moeten geven aan God, uit wiens handen wij die macht ontvangen hebben, van de wijze waarop wij die macht gebruikt hebben.

Deze gedachte ligt ook uitgedrukt in het schone gebed, dat wij zo even over Uwe Excellentie hebben uitgesproken: „God, Wien alle macht en waardigheid dienstbaar is, geef aan dezen Uwen Dienaar, onzen Landvoogd, voorspoed in de uitoefening zijner macht..."

Als katholiek weten wij, dat volgens Paulus' woord, alle macht van God komt, — van God, Die de Koningen der Koningen is, — door Wien, volgens het woord der Schrift, de koningen regeren, en de wetgevers hun wetten maken. Elke macht, hetzij de vaderlijke macht in het huisgezin, hetzij de overheidsmacht in de staat, komt van God, en moet daarom aan Zijn glorie worden dienstbaar gemaakt. En hoe groter die macht is, — hoe hoger de mens staat in waardigheid, — hoe meer hij deelt in de Macht van God, des te meer moet hij zich maken de dienaar van allen. Is het niet treffend, dat Hij, die met de grootste zedelijke macht op aarde bekleed is, zich noemt „de dienaar der dienaren Gods."?

Dan begrijpen wij ook, hoe zwaar de verantwoordelijkheid is van hen die met macht bekleed en in overheid gesteld zijn. Dan begrijpen wij de waarheid van het woord, dat veel gevraagd zal worden van hen aan wien veel gegeven is.

Van deze zware verantwoordelijkheid zijn wij zo diep overtuigd, dat wij ons als vanzelf gedrongen gevoelen, om veel voor Onze Overheden te bidden, en door ons gebed Gods onmisbare zegen over hen af te smeken.

Excellentie, zwaar is de taak, die U op de schouders is gelegd, — groot en velerlei zullen de moeilijkheden zijn, die U bij het volbrengen uwer zo verantwoordelijke taak zult ontmoeten. Veel zal er van U gevraagd worden, temeer omdat Curaçao op velerlei gebied op een keerpunt staat, en een overgangstijdperk doormaakt, waarvan zoveel voor de toekomst en welvaart van ons volk zal afhangen.

Doch wij weten, dat U „in Nomine Domini — in de Naam des Heren" het bestuur over Curaçao uit de handen van Hare Majesteit, onze Koningin, ontvangen hebt; — dat U in de Naam des Heren Uw Vaderland verlaten hebt en naar hier gekomen zijt; — dat U in de Naam des Heren het bestuur van Curaçao aanvaard hebt. En daarom zal Uw bestuur gezegend zijn. In naam van het katholieke volk van Curaçao beloof ik Uwe Excellentie, dat wij U zullen steunen door onze goede wil, onze samenwerking, en door onze trouw, liefde en aanhankelijkheid, deze belofte, die wij U doen uit de grond van ons hart. En moge dan, geschraagd door deze belofte, onder de overvloedige zegen van den Goeden God, Uw Bestuur strekken tot voldoening voor U zelf, en tot heil en zegen van ons dierbaar volk, dat U van nu af aan Uw volk mag noemen. Quod faxit Deus. Dat geve God.

Kolonisatie naar de Bovenwinden.

Het is heel begrijpelijk, dat nu de werkeloosheid in Nederland zo nijpend is men **allerwegen naar werkverruiming** zoekt, **ook zelfs door kolonisatie.**

Suriname en Nieuw Guinea om bij Nederlandse gebiedsdelen te blijven zijn in de laatste jaren niet alleen genoemd, maar ook verenigingen en maatschappijen hebben zich daarvoor ingespannen om deze kolonisatie te bevorderen. We weten, dat de Nederlandse regering geenszins bereid gevonden is hieraan medewerking te verlenen en zelfs de onderneming beslist heeft afgeraden.

In het Nummer van de „Rijkseenheid" van 17 Juni heeft thans „Emeritus" de aandacht gevestigd op onze Bovenwinden en onder de titel „Islas inutiles" schrijft hij:

Het is intussen enigszins opmerkelijk, dat bij het opzoeken van streken, waar mogelijkheid tot vestiging van tot arbeiden in staat zijnden bestaat, nooit de aandacht op de z.g. Bovenwindsche eilanden in onze West gevallen schijnt. Althans niet in de laatste jaren. Opmerkelijk noemden wij dit, want enerzijds verkeren drie eilanden reeds jaren in zodanige omstandigheden, dat eigenlijk alles beter is, dan deze te laten voortduren en anderzijds bieden zij enige voordelen aan boven andere streken, die wel de aandacht voor kolonisatie-pogingen getrokken hebben. Onder die voordelen kan zeer zeker niet als het minste gerekend worden de niet te grote afstand van de eilanden Curaçao en Aruba met hun belangrijke oliebedrijven, eilanden, die zelf zo goed als niets produceren en dus voor de voedselvoorziening en andere behoeften geheel van import afhankelijk zijn. Die invoer komt thans voor een zeer belangrijk percentage uit **de Verenigde Staten. Het lijkt geenszins onmogelijk, dat, als eenmaal kleine bedrijven van werkzame landbouwers en veehouders op St. Eustatius en St. Martin gevestigd zijn (Saba zal hiervoor wel niet in aanmerking kunnen komen) deze t.z.t. behoefte aan afzetgebied voor hun producten, die voor eigen onderhoud niet nodig meer zijn, zullen krijgen. Het ligt vrijwel voor de hand, dat als zodanig in de eerste plaats Curaçao en Aruba in aanmerking zullen komen. Maar dat zou in de toekomst liggen; hoofdzaak is het, dat met een weinig steun in het begin, werkzame landbouwers in staat zouden zijn, op de beide eilanden weer zelfstandige mensen te worden. En zonder grote risico's.** Men heeft er toch niet te doen met oerbossen, die geveld en moerassen, die drooggelegd moeten worden; er zijn daar geen pioniers nodig, die bereid en geschikt zijn, om de wildernis in te trekken. Men heeft daar eigenlijk maar weer de draad der historie op te vatten, die in het laatst der 18de eeuw zo gewelddadig afgebroken werd, voort te bouwen op wat na de ineenstorting nog over bleef.

Eenmaal toch waren die eilanden, die daar nu als vrijwel vergeten voorposten in de blauwe Caraibische Zee liggen, als aanhangsels van het Rijk, waaraan men ternauwernood meer aan denkt, inderdaad van belang, in het bijzonder St. Eustatius. In de tijd van de hoogste bloei, in het laatste vierde deel van de 18de eeuw werd de bevolking daar geschat op 20 à 25.000 zielen met inbegrip van de slaven. Toen kwam echter na het uitbreken van de Vierde Engelse oorlog de slag, die aan de welvaart van St. Eustatius voor goed een einde maakte. Op 3 Februari 1781 nam Rodney zonder veel verzet het eiland in bezit en plunderde het grondig uit, zó grondig, dat het er nooit weer bovenop gekomen is. En, in weerwil van pogingen, die kort na het herstel onzer afhankelijkheid en later nu en dan zijn aangewend om verbetering in de toestand te brengen, is het eiland vrijwel onafgebroken noodlijdend gebleven en van vroegere rijkdom en voorspoed is niets dan een steeds meer verblekende herinnering gebleven. Bij de aanvang van 1935 bedroeg de totale bevolking van S. Eustatius nog geen 1200 zielen, die van St. Martin ruim het dubbele, ruim 2700.

Veel is er dus niet, waarop voortgebouwd zou kunnen worden, maar toch wel iets. Er is nog enige landbouw op St. Eustatius, nog enig veebedrijf op St. Martin. Grond en klimaat zijn er bovendien zo, dat het voor ijverige landbouwers niet uitgesloten geacht behoeft te worden, zich er een zelfstandig bestaan te scheppen. Als men nagaat, dat onder de bij de organen der openbare arbeidsbemiddeling, volgens de opgaven van het Centraal Bureau voor de Statistiek, werkzoekenden ten getale van 429.046, in Maart 60.891 personen uit de landbouwbedrijven voorkomen, dan doet zich onwillekeurig de vraag voor: Zouden van deze ruim 60 duizend niet enkele honderden een bestaan, hetzij op St. Eustatius, St. Martin, kunnen vinden? Rijk zullen zij er binnen korte tijd niet worden, maar zulke aspiraties zullen mensen, die, wie weet hoe lang reeds, naar arbeidsgelegenheid uitzien, ook wel niet hebben. Het voornaamste, dat zij kunnen verwachten, is, met een weinig steun van Rijk of Gouvernement in de aanvang, binnen niet al te lange tijd zonder te grote risico's in eigen onderhoud te kunnen voorzien.

Het hier geopperde denkbeeld is zeer **zeker niet geheel nieuw. Sedert jaren reeds is het een der vragen, waarvoor het Bestuur van Curaçao, waaronder de eilanden ressorteren, zich gesteld ziet, hoe de noodlijdende eilanden tot enige voorspoed zijn te brengen. Herhaaldelijk is daaromtrent een onderzoek ingesteld en verschillende rapporten zijn omtrent de resultaten van die onderzoekingen aan het Bestuur uitgebracht, rapporten, die zeer zeker niet zeer moedgevend zijn.** Maar dat is verklaarbaar, daar het doel ervan schijnt geweest te zijn, de vraag te beantwoorden, hoe de thans nog aanwezige bevolking gesteund zou kunnen worden. Immigratie blijft buiten beschouwing. Een rapport van 1903 is zeer zeker weinig bemoedigend. Toch komt de steller ervan tot de conclusie, dat, onder voldoende waarborgen voor het Gouvernement, het verlenen van een goedkoop landbouw-crediet aanbevelenswaardig zou zijn. Sedert dat geschreven werd, is de toestand daar op de Bovenwindsche eilanden nog niet veel veranderd. Door eigen kracht kunnen deze er blijkbaar, zelfs met overheidssteun niet weer bovenop komen. Hier is echter veel veranderd. Ruim 30 jaar geleden dacht men nog niet aan de verderfelijke werkloosheid hier te lande en elders. Zou het nu niet tijd worden, te beproeven weer welvaart met behulp van Nederlandse kolonisten op die eilanden te doen ont-

Receptie.

De Gouverneur van Curaçao en Mevrouw WOUTERS stellen zich voor eene receptie te houden op Dinsdag 28 Juli a.s. van half negen tot tien uur.

ZWARTE AVONDKLEEDING.

De Adjudant van den Gouverneur,
A. J. G. Boutmy.

2-1

Het Kapersnest.

door Joseph Conrad.

(Nadruk verboden).

29)

Zo had hij het verwacht. Maar in 'n gesprek met Ramon had O'Brien mij zo stellig als een heftig separatist horen beschrijven, dat hij het veilig had gevonden zich geheel bloot te geven. Hij moest daarbij ook gerekend hebben op mijn jeugd, mijn onnozelheid of mijn gebrek aan beginselen. Toen hij zijn fout ontdekte, had hij spoedig besloten, hoe verder met mij te handelen: en vrezend voor erger, had Carlos hem laten begaan.

Maar toen het jonge meisje mij had laten ontsnappen, had Carlos, die ten volle begreep, hoe groot de gevaren waren, wanneer ik met het schip, dat mij had opgepikt Havana binnenliep — gebruik gemaakt van O'Brien's kapers, die op roof uitgingen, en mij redden... Zo zat de zaak in elkaar.

Tegen het einde van zijn verhaal, ging Carlos' adem gejaagd en kort; er was een blos op z'n gelaat; zijn ogen staarden mij smekend aan.

„Je zult hier nu blijven, tot ik sterf, en dan moet je... moet je beschermen..."

Hij zonk terug in de kussens.

DERDE DEEL.

De ontoegankelijke stad.

EERSTE HOOFDSTUK.

Al deze gebeurtenissen trekken nu mijn geest voorbij vervaagd door de afstand in een glans van herinnering. Het was als 'n wondervolle dageraad des levens met al de geheimzinnigheid en belofte van de jonge dag, die breekt door zware donderwolken. Maar toen was ik door overstelpt. Ik voelde mij als iemand die op 't punt te verdrinken tracht zijn hoofd boven water te houden. Natuurlijk, nu was ik niet langer achterdochtig tegenover Carlos; ik was zeer beschaamd het ooit gewees te zijn. Zijn manier van handelen had ik hem al lang vergeven. „In grote nood, moet je wel je toevlucht nemen tot zulke wanhoopsmiddelen," had hij, mij bezorgd aankijkend, gezegd. En zijn dood was nabij. Een antwoord had ik niet gegeven, enkel het hoofd gebogen. Niet, wijl ik nog boos was, maar omdat ik, twijfelend aan mijn sterkte, een grote schroom gevoelde voor de buitengewone vertrouwenslast, welke deze man, — dien ik liefhad om zijn opgeruimdheid, roekeloosheid en romantische geest, — aan mijn onervaren handen wilde toevertrouwen.

Hij had zó lang gesproken, dat hij, tenslotte uitgeput was teruggezonken in de zachte kussens van het ontzaglijke, monumentale, met blazoenen versierde bed.

Ik verwijderde mij uit de kamer, voorgegaan door een grijzen neger, en de zuster glipte naar binnen en ging aan het voeteinde zitten, met haar blanke handen geduldig saamgevouwen.

„Señor," hoorde ik haar zacht verwijtend de zieke toeprevelen.

„Kijf nu niet op een arme zondaar, doña Maria", sprak hij met zwakke stem, en met 'n dappere poging tot scherts: „De dagen zijn nu kostbaar."

Het vreemde, vreeswekkende van wat er geschied was, overviel mij heftig, terwijl ik in een grote kamer met zwaar-getraliede vensters bezig was de lompen af te werpen, waarin ik dit huis had betreden. Het was al nacht geworden en bij het licht van vele kaarsen op een hoge bronzen kandelaber, die rustte op een voetstuk in de vorm van drie leeuwenklauwen kleedde ik mij met enkele van Carlo's kleren. En nooit, sedert ik op de weg de smokkelaars was gaan opwachten, om bijna geworgd te worden door de gendarmes, nooit was sindsdien de herinnering aan mijn geboortehuis in mij zó sterk geweest als nu hier. Het was, of ik nooit de behoefte gevoeld had eens om te zien. Maar nu zag ik voor mij 't zachte, dromerige gelaat van Veronica, de strenge, vastberaden trekken van mijn moeder. Ik had nu wel behoefte aan al haar vastberadenheid. De gestalte van mijn vader zag ik, in zijn stoel bij de haard, verslonden in zijn gezoek naar rijmwoorden. Hij had misschien het romantische van mijn omstandigheden kunnen begrijpen. Hoe meer ik er aan dacht, des te meer werd ik er door aangegrepen. Don Balthasar, dat begreep ik, was van mijn komst op de hoogte. Als in een droom volgde ik den ouden neger, die bij de deur van mijn kamer was terug gekomen. Meer en meer greep 't mij aan in de stilte van de zuilengangen, rondom de binnenplaats. Wij doorliepen de bovenste galerij; de stok van den bediende vóór mij klikte telkens tegen de ingelegde vloer; ruisend viel het water neer in het marmeren bekken beneden; glazen lantaarns in het bewerkte zilveren omlijsting, hingen te branden tussen de pilaren en verlichtten de brede witte trappen. Een zwarte schildwacht met een ouderwets geweer onder de binnenboog van de gewelfde poort stond op, toen wij voorbij gingen. Daar, waar in 't schemerdonker licht viel uit de kleine deuropening van 'n wachtkamer vlak bij de gesloten poort, meende ik Castro's punthoed en brede mantel te zien bewegen. Wij vervolgden onze weg langs de gewelfde gang tot op zeker ogenblik mijn gids 'n gordijn openschoof naar rechts en links en mij binnen liet gaan.

In een groot, helder verlicht vertrek stonden in het midden, drie zwarte gestalten, een man een twee vrouwen. Ik hoorde de oude enigszins werktuigelijk stem van Don Balthasar die zichzelf en zijn huis te mijner beschikking stelde.

De formaliteit van buigingen en beleefdheidsfrasen bedwong en stuitte de onbegrensde ontroeringen, die al het nieuwe wekte.

Met een gedruis van gesteven en zijden kleren beantwoordden de beide dames mijn diepe buiging. Ik had juist nog genoeg zelfbedwang gehad om die te kunnen maken, maar geestelijk was ik buiten adem; en toen ik op mijn gebogen hoofd de lichte bevende aanraking van Don Balthasar's hand voelde was het of ik plotseling een ogenblik de draaiing der aarde gewaar werd. De hand was verdwenen, het gelaat van den ouden man afgewend en een gezet priester, een zwarte gestalte met fris rond gezicht, was naar voren gekomen om op plechtige enigszins hijgende toon een Latijns tafelgebed te bidden. Zodra 't geëindigd was, trok hij zich terug met een buiging in 't rond tot de dames en Don Balthasar die zijn zilver-wit hoofd boog. Diens levensloze stem zeide:

„Onze goede pater Antonio gebruikt in zijn toewijding het maal aan het ziekbed van onzen geliefden Carlos."

Hij zuchtte even. Het zware beeldhouwwerk van zijn stoel rees hoog boven zijn rug uit: met gebogen hoofd leunde hij over zijn zilveren bord.

wordt vervolgd.

(Verschenen in boekvorm bij de N.V. Het Nederlandse Boekhuis te Tilburg en verkrijgbaar in iedere boekhandel).

staan? Met mensen, die wel werken willen, zelfs onder de onguntstige omstandigheden, maar die hier de gelegenheid daartoe maar niet kunnen krijgen?

„Islas inútiles", nutteloze eilanden, werden de Benedenwindsche eilanden (alleen de 3 benedenwindse werden zo genoemd Red. Amigoe) in de 16de eeuw in een Spaans rapport genoemd. Dat zijn zij, althans Curaçao en Aruba thans niet meer. Zou het niet mogelijk zijn, van tenminste twee der Bovenwindsche eilanden, nu er honderden landbouwers beschikbaar zijn, iets meer dan „islas inútiles" te maken? En de eilanden èn de werklozen zouden erdoor gebaat zijn!

Tot zover de Schrijver.

We moeten eerlijk bekennen, dat de schrijver ons van de mogelijkheden tot kolonisatie niet overtuigd heeft.

De niet te grote afstand van de Benedenwinden: Maar nog altijd per stoomschip enige dag-reizen. En daarbij is niet te vergeten, dat Venezuela veel dichterbij ligt en tientallen barken in een nacht op Curaçao zijn om daar hun goedkope vruchten en vlees aan de markt te brengen.

Dan daarbij de vraag of de Kolonisten op de Bovenwinden corrurerend leven kunnen, tegen die levensmiddelen die uit Amerika worden ingevoerd.

Alleen maar de draad der historie: zegt Emeritus. Maar de historie leert niet, dat de welvaart van St. Eustatius in de landbouw lag: integendeel, in de smokkelhandel, waarvoor thans de tijden voorbij zijn.

Aan het slot van zijn artikel, spreekt „Emeritus" even van „onguntstige omstandigheden".

Maar deze zijn zeker groter als met deze enkele woorden even wordt aangeduid.

De drooge van het afgelopen periode, heeft o.a. daar de oogst weer totaal verwoest en een ruime afzet onmogelijk gemaakt.

Zelfs met de werkelijk niet karige Gouvernementssteun in de laatste jaren zijn de resultaten nog niet eens bevredigend geweest.

Met kolonisten, we willen het gaarne toegeven, zal het wel beter gaan, maar of dit zoveel is, dat men tot bevredigende resultaten komen zal?

De Staatsleer.

Volgens Katholieke opvatting.

Het doet ons genoegen voor onze katholieke lezers, voor hen die belang stellen in onze Curaçaose Katholieke partij, maar ook voor de intellectuelen buiten onze Katholieke kring een boekje aan te kondigen, waarin zo beknopt mogelijk vervat is de leer over de Staat volgens Katholieke opvatting.

Het is de officiële uitgave van het Algemeen staatkundig program der R.K. Staatspartij in Nederland en de daarbij behorende toelichting.

Er zullen in de partij-politieke litteratuur maar weinig boekjes van 70 blz. gevonden worden, waaraan — men mag zeggen, bladzijde voor bladzijde en alinea voor alinea — zoveel arbeid, zoveel critische zorg, zoveel toewijding is besteed geworden.

Dat dit werkstuk, deze arbeid, zorg en toewijding heeft opgeëist, zal niemand verwonderen, die zich rekenschap geeft van de zeer veel eisende taak, die de Partijleiding zich had gesteld „om de beginselen, waarop de R. K. Staatspartij haar staatkundig werk grondt, te formuleren in een algemeen program" (blz. 18) en om dit program vergezeld te doen gaan van een toelichting „op een min of meer volledige reeks van algemene beginselen en richtlijnen, naar Katholieke opvatting, welke op het gebied der practische staatkunde in al haar onderdelen richting- en leidinggevend behoren te zijn."

Feitelijk sinds 1883, toen Dr. Schaepman zijn „Proeve van een Program" in het licht gaf, is op de samenstelling van deze staatkundigen „codex" gewacht. En toen op 14 October 1933 de door het Partijbestuur benoemde Commissie tot samenstelling van een ontwerp, aan het werk toog, is zeker wel eens de twijfel opgekomen, of deze „expeditie" met een eindresultaat huiswaarts zou keren.

3 Juni 1935 verscheen het ontwerp-Alg. Staatkundig Program, dat 12 Juni d.a.v. als zodanig door het Partijbestuur werd openbaar gemaakt. Begin November kwam de uitvoerige toelichting op beginselen en algemene richtlijnen gereed. 16 November besloot het Partijbestuur tot indiening van het ontwerp-program bij de Partijraad, die 29 Februari 1936, in zijn jongste vergadering te 's-Hertogenbosch, het Algemeen Staatkundig Program heeft vastgesteld. In de daarop volgende maanden is er, op de grondslag van de belangrijke discussies ter Partijvergadering, kennelijk nog geveild en geschaafd, zowel aan enkele formuleringen in de tekst van het Program zelf (Staat en gezin — huwelijk; opvoeding, onderwijs, culturele zaken), als aan sommige onderdelen van de toelichting.

We behoeven er niet veel woorden aan te verspillen, dat we hopen en verwachten, dat dit keurig verzorgde boekje de belangstelling zal ten deel vallen, waarop het wegens zijn inhoud en zijn uitvoering volop aanspraak mag maken.

Vooral hoort het thuis bij de leidende personen van onze Curaçaose Katholieke partij, want ofschoon het program van deze partij in hoofdzaken vrijwel overeenstemt met de inhoud van het Katholieke program in Nederland; uit de toelichting, die er op de propaganda-avonden gegeven werd, is wel gebleken, dat een nadere bestudering van deze brochure nog zijn nut kan hebben.

Voor de terecht zo begeerde ontwikkeling van de belangstelling in het werk en streven onzer Partij, juist op het gebied van haar staatkundige beginselen, is het met name van groot gewicht, dat een uitgave als deze in handen komt van een zo groot mogelijk aantal intellectuelen in en buiten onze kring. Het moge velen hunner, die in een bepaalde onbekendheid maar al te gemakkelijk berusten, te denken geven, dat de R.K. Staatspartij in deze tijd — keerpunt van de geschiedenis is hij genoemd — in dit tijdperk van fundamentele veranderingen en verschuivingen op maatschappelijk en staatkundig gebied — heeft kans gezien om een formulering en beschrijving te leveren van de uitgestrekte staatsleer naar Katholieke opvatting, opgetrokken op onze onveranderlijke, altijd en overal geldende Katholieke beginselen en toegepast op de concrete eisen, welke aan het werk en het streven van onze staatkundige vereniging in dit tijdsgewricht worden gesteld.

Nogmaals, het is van harte te wensen, dat dit Algemeen Staatkundig Program, deze „grote catechismus" op staatkundig gebied, in de leidende kringen van ons volksdeel en niet minder ook daarbuiten, zal worden gelezen, bestudeerd en geraadpleegd als een werkstuk, waaruit men de R.K. Staatspartij, haar doel en haar taak, zal leren kennen en waardoor men haar arbeid en haar streven beter zal begrijpen. Reeds daarin kan een erkenning gelegen zijn van de grote en moeizame arbeid, welke aan de samenstelling van dit Algemeen Staatkundig Program en van de doorwerkte toelichting daarop, is besteed.

De uitgave, omvattende ruim 70 bladzijden druks, ingenaaid en voorzien van een smaakvolle omslag in kleuren, staat ten name van en is verkrijgbaar bij het Algemeen Secretariaat der R.K. Staatspartij, Mauritskade no. 25, 's-Gravenhage. De prijs bedraagt *f* 0.60, exclusief verzendkosten.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

De aandacht van heel de wereld zal dezer dagen met aandacht gespannen zijn op de gebeurtenissen in Spanje.

Zaterdag is daar een grote revolutie uitgebroken. De fascisten hebben een greep gedaan naar de macht en op het moment waarop we dit schrijven is van de feitelijke situatie nog geen beeld te vormen, aangezien de fascistische Radio in Saragossa en Ceutaberichten uitzenden van grote overwinningen en de Regeringsradio in Madrid deze overwinningen ontkent.

Zeker is wel, dat er tegelijkertijd in Spaans Marokko en Spanje een revolutie moest uitbarsten. De Marokkaanse echter is te vroeg geweest. Daar begon het Zaterdag in Mellila, maar het sloeg toch heel spoedig naar Spanje over. Voor zover de berichten nu luiden is een groot gedeelte van Zuid Spanje in handen der fascisten, zeker de steden Saragossa en Valladolid, Ceuta en de stad La Linea, welke tegen Gibraltar aan gelegen is.

Een bericht van Maandag, dat Generaal Mola met 12.000 man Madrid is binnengetrokken werd door de regering van Madrid uit ontkend.

Dat voor de regering de toestand zeer ernstig is, blijkt wel uit de verschillende kabinetswisselingen, die in de laatste dagen hebben plaats gehad. Martinez Barrios heeft al een regering gevormd en daarna Jose Giralt. Dergelijke kabinetsveranderingen in deze politieke moeilijkheden zijn niet bevorderlijk voor het prestige der huidige machthebbers.

Een ander bewijs voor de ernstige toestand is de verordening van den Minister van binnenlandse Zaken, om alle dorpen en steden in staat van verdediging te stellen en dat de Arbeidersverenigingen zich moeten verenigen met de nationale defensie en door het Gouvernement van wapenen zullen worden voorzien.

Verschillende Generaals als Sanjurjo, Franco en Martinez Anido zouden zich bij de opstandelingen hebben aangesloten.

Hoe de verdere afloop zijn zal, is nog niet te vermoeden: dat de bestaande regering veel sympathie zal hebben voor de ordelijke partijen en elementen, geloven we niet, na de chaos die er in de laatste maanden in Spanje heeft geheerst, en over een verdwijnen van het huidige regime zullen weinig tranen geschreid worden.

Ook in Barcelona heeft men vanzelfsprekend de revolutie aangegrepen om ook daar de vaan van het oproer weer op te steken.

De andere politieke gebeurtenissen dalen in belangrijkheid bij het gebeuren in Spanje.

Voor de Locarno-conferentie zullen dezer dagen voorbesprekingen gehouden worden door Engeland, Frankrijk en België, om alsnog een mogelijkheid te vinden om Italië en Duitsland ook naar de a.s. conferentie in Brussel te krijgen.

In **PALESTINA** blijft de toestand onrustig.

De Minister van koloniën deelde dezer dagen officiële cijfers mede betreffende het aantal slachtoffers, dat gedurende de strijd in Palestina gevallen is. Tot nu toe sneuvelden 86 Mohamedanen, vier Christenen en 38 Joden. Zeven militaire ambtenaren van de Britse regeringen lieten eveneens het leven. Een ambtenaar werd zwaar gewond, 144 Arabieren werden ernstig gekwetst, evenals 21 Christenen en 79 Joden. Onder de lichtgewonden bevinden zich 336 Arabieren, 16 Christenen en 96 Joden.

Ook in **CHINA** is het geenszins rustig. En het vermoeden schijnt niet ongegrond, dat zich daar de historie zal gaan voordoen van de twee honden die vechten: deze twee zijn dan de Noordelijke en Zuidelijke regering en de derde die met het been zal weglopen, zal dan Japan zijn, waarvan verwacht wordt, dat deze in Noord-China weer een Marionettenstaat zal stichten evenals Mansjoeko.

In Oost-Europa heeft Turkije het recht gekregen om de Dardanellen te versterken.

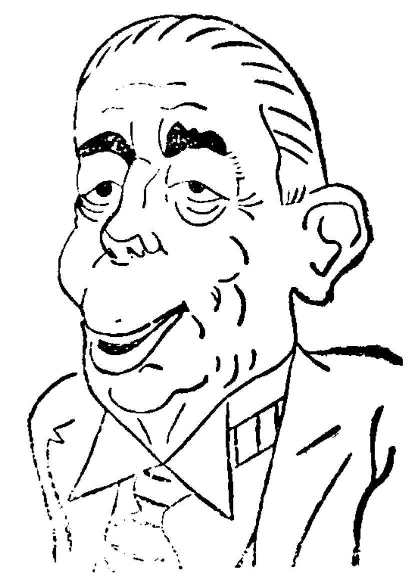

Kemal Pascha.

In Roemenië schijnt een strategische spoorweg te worden aangelegd, welke een directe verbinding geeft tussen Rusland en Tsjecho Slowakije.

Voor het Communisme schijnt de Kleine Entente met Frankrijk grote gevaren op te leveren voor Europa.

Toch beweerde Titulescu, dat in het verdrag met Rusland geen bepalingen zijn opgenomen voor het doorlaten van troepen.

Titulescu, minister-president v. Roemenië

Zoals te verwachten was, heeft het Nationaal Socialisme de controle op zich genomen over de politiek in de Vrijstaat Danzig.

DE OCEAAN-REUS EN DE WOLKENKRABBERS. Het was een imposant gezicht toen de Britse Oceaanreus „Queen Marie" voor de eerste maal in de haven van New York lag, terwijl de luchtkrabbers van de wereldstad een effectvolle en waardige achtergrond vormden.

BUITENLAND.

Maarschalk Badoglio.

Onze lezers zullen zich herinneren hoe aan het begin van de Italiaans-Abessynische oorlog door de militaire deskundigen werd voorspeld, dat Italië het zeker tegen de guerilla-oorlog zou afleggen.

Thans hebben ze ontdekt, waarom de voorspellingen van velen hunner ten aanzien van de Abessynische weerstand zo faliekant zijn uitgekomen. Badoglio heeft een tactiek toegepast, waarmede ze geen rekening hadden gehouden.

Met Badoglio deed de geperfectioneerde „guerra manovrata" of bewegingsoorlog zijn intrede, tot grote verrassing van het Abessynische opperbevel. Deze bewegingsoorlog is alleen mogelijk voor technisch volmaakte uitgeruste legercorpsen. De mechanisatie van het leger heeft steeds de aandacht der Italiaanse legerautoriteiten gehad, terwijl bovendien de bewegingsoorlog zich uitstekend aanpast bij de mentaliteit der Italianen, die houden van snelle, onverwachte daden en er door hun aard ook toe voorbestemd zijn.

Herbert L. Matthews, een der weinige oorlogscorrespondenten, die plezier aan hun uitzending hebben beleefd, schreef over de Italiaanse tactiek in zijn blad „The New York Times" een interessant artikel. Hij maakte aan de zijde der Italianen de strijd tot in de voorste linies mee, werd om zijn dapperheid door Badoglio met het Italiaanse oorlogskruis begiftigd. Matthews vestigt in dit artikel de aandacht op deze dynamische vechtmethode, waarvan men in de wereldoorlog veel te weinig gebruik gemaakt heeft, maar die bijzonder succesvol bleek in de slag van Vittorio Veneto, waarin de Oostenrijkers definitief het onderspit dolven.

De „guerra manovrata" wordt gezien als een reeks aanvallen van mobiele eenheden, die elk onafhankelijk van elkander opereren, natuurlijk onder opperleiding van de generale staf. De aanval is er het hoofdmotief in. Uiteraard is de paraatheid en de geoefendheid van den soldaat hier een eerste vereiste. Italië, als gemilitariseerde natie, was er in de laatste tien jaar op uit, dit type van den perfecten soldaat te formeren. Aan de hand van verschillende veldslagen, in de Abessynische campagne geleverd, zet Matthews de theorie van de „guerra manovrata" nader uiteen. En hij komt tot de conclusie, dat de door de Italianen opgedane ondervinding van grote invloed op de wijze van oorlogvoering in de naaste toekomst zijn zal.

De man, wien het als militair gegeven was, een voornamelijk in vredestijd ontwikkelde theorie aan de practijk te toetsen, maarschalk Badoglio, is momenteel de afgod van het Italiaanse volk. Historisch geworden zijn de woorden, die hij tijdens het dolle enthousiasme van de bezetting van Addis Abeba sprak.

Toen Badoglio zich te Dessie aan het hoofd der gemotoriseerde kolonne zette, wier doel de bezetting van Abessynië's hoofdstad was, stemde hij toe, dat vijftien Italiaanse en buitenlandse journalisten zich bij hem voegden. Dezen verdrongen zich, nadat de bezetting een feit was geworden, rond de maarschalk. Die wreef zich verlegen onder de kin en zei: „Be! Soma si! Wel, we zijn er..."

„Be! Soma si! Dialect van het bergdorp Grazzano Monferrato, waar maarschalk Badoglio, markies van den Sabotino en ex-vice koning van Abessynië, geboren werd. Tot op de huidige dag heeft hij de eenvoud der bergbewoners bewaard, ten spijt van zijn markiezenwapen, waarvoor Gabriele d'Annunzio het motto schreef, ondanks alle eer, hem na zijn overwinning in de wereldoorlog en nu in dank voor zijn verovering van Abessynië bewezen.

De dorpelingen van Grazzano kennen den maarschalk nog steeds als „signor Pedrin". En signor Pedrin is de vriend van iedereen. In Grazzano voelt hij zich op zijn gemak, beter dan in de salons van Rome. De leeuw van het slagveld is geen salonleeuw. En zodra hij enigszins kan, vlucht hij naar Grazzano, om daar „bocce" (een soort kegelspel, alleen met ballen) te spelen. Hij speelt dan „bocce" met den apotheker, den burgemeester en den pastoor, alle drie zijn boezemvrienden.

Het huisje, waar Badoglio geboren werd, is nog precies eender als toen hij het als jong cadet verliet. Hij wil er niets veranderd hebben en de talloze bezoekers aanschouwen er het simpele interieur van een plattelandsgezin. In de slaapkamer een kruis aan de muur, met aan weerszijden een religieuze plaat.

Omdat zovelen hun naam wensten achter te laten, werd een felicitatieregister aangeschaft. Het is een gewoon schoolschrift uit het papierwinkeltje van het dorp. De dorpsherbergier, de dorpsbarbier, de veldwachter, ze noemden zich allemaal vrienden van „signor Pedrin". En ze zijn het ook. Ze behoeven niet bang te zijn, dat hij zich ooit voor hen zal schamen. In de winkel van den apotheker hangt een linnen enveloppe. Tijdens de legermanoeuvres, die in 1928 in de buurt van Grazzano werden gehouden, vloog Badoglio per vliegmachine over zijn geboortestad. Hij liet de enveloppe, waarin een briefje zat met zijn groeten aan al zijn vrienden, op het marktplein vallen. De apotheker toont elkeen ook de stoel van „signor Pedrin". Niemand mag er natuurlijk op gaan zitten. Het harde, ongemakkelijke meubelstuk is voor den maarschalk gereserveerd. Hij zit er altijd op, wanneer hij bij den apotheker een praatje komt maken.

En wanneer hij weer eens in Grazzano verschijnt, herhaalt hij, dat hij temidden der journalisten te Addis Abeba grinnekte: Be! Soma si!...

De opstand in Spanje.

Volgens de latere berichten heeft de regering in Madrid en Barcelona de revolutie onderdrukt.

In Madrid is een formele slag geleverd van 4 uur, waarbij zelfs een aeroplane een bombardement uitvoerde. De commandant van de rebellen aldaar was Genearal Joaquin Fanjul, onder-secretaris van oorlog tijdens het ministerie van Gil Robles.

Te Cadiz en Malaga werden de rebellen door oorlogsschepen gebombardeerd, alsmede te Ceuta. Algeciras werd gebombardeerd van uit de lucht. Berichten spreken van 3000 doden en gewonden in Barcelona.

In het Zuiden echter schijnen de rebellen nog vaste voet te hebben en zijn ze daar in het bezit van verschillende vliegvelden.

Marokko en de Canarische eilanden zijn geheel in handen der rebellen.

De Radio-berichten gisterenavond over de Spaanse opstand waren nog van die aard, dat een overzicht nog niet mogelijk is.

De regeringsradio berichtte dat de toestand in N.W. Spanje normaal is en in Madrid de rust is teruggekeerd.

Vluchtelingen echter melden van uit Portugal, dat in Madrid een paniek heerst.

Een Frans bericht meldt, dat Sebastian in handen is der opstandelingen en dat er 2 legers naar Madrid optrekken, een van uit het Noorden en een van het Zuiden, die door de bevolking met vreugde worden begroet. Ook van Cadix en Algeciras zijn nog meer revolutionnaire troepen op weg naar Madrid.

Hoe zeer Moskou achter de huidige Spaanse regering staat, blijkt uit een oproep van de Moskou zender in 't Spaans, om de huidige revolutie, met alle middelen te bestrijden.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

Het luchtschip Hindenburg kon Vrijdagmorgen niet dalen te Frankfort tengevolge van de hitte van de aarde. Het was gedwongen tot 5 uur in de lucht te blijven.

De bekende danseres La Argentina, die 't vorige jaar ook in den Haag zulke successen oogstte, is in Bayonne aan een hartkwaal overleden.

In Colombia hebben zeer ernstige aardbevingen plaats gehad.

Langs de Zuid-Oostkust van Engeland woedt een hevige storm.

Maandag begon de estafette-loop met de brandende toorts naar de Olympische spelen te Berlijn.

De toorts werd door de Bisschop van Pyrgo, te Olympia, in Griekenland door middel van een brandglas ontstoken.

Voor verder nieuws zie, ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

UIT NEDERLAND.

De opbrengst van de rijksmiddelen bleven over de maand Juli 7 ton beneden de raming. Gedurende het tijdval Januari-Juni werd tien millioen gulden minder ontvangen dan geraamd was.

Volgens een mededeling van de directie maakte de Nederl. Indische Gas Mij. over het afgelopen jaar een winst van 1.743.88 gld.

In de Westminster werd Zondag een speciale dankdienst gehouden voor de gelukkige ontkoming van den Koning aan den moordaanslag.

De volgende uitslagen worden van de internationale zwemwedstrijden de Tourcoing gemeld: 4 maal 200 meter vrije slag estafette werd door Nederland van Frankrijk verloren. De waterpolowedstrijden bracht echter een overwinning voor de Nederlanders, die Frankrijk met 4—3 sloegen.

100 Meter vrije slag Renee Blondau 1.11, 2de werd mejuffr. Siebelg 1.11$^{3}/_{5}$ 100 Meter rugslag werd gewonnen door Mej. Van Feggelen 1.20: tweede was de Francaise Therese Blondau. 100 Meter rugslag heren: Metman 1.12$^{3}/_{5}$, tweede Scheffer 1.14. 400 Meter vrije slag dames nummer: één: Tine Wagner 5.37$^{3}/_{5}$, gevolgd door Mlle. Fleuret 5.28¾.

De marine-manoeuvres, welke vijf dagen geduurd hebben, zijn thans geëindigd. Hieraan werd door de Gelderland, de Hertog Hendrik, enkele torpedoboten, mijnenvegers en een aantal vliegtuigen deelgenomen.

H. M. de Koningin is Maandagavond voor haar gebruikelijke vacantiereis naar Howald in de Vogezen vertokken.

Minister Colijn is in gezelschap van zijn echtgenote naar Engeland vertrokken tot het doorbrengen van zijn vacantie.

Burgemeester en Wethouders van Amsterdam stellen de Raad voor om een prijs uit te schrijven om een keuze te maken voor het ontwerpen van een nieuw Raadhuis.

Het bestuur van de KNVB meldt dat de nieuwe competitie 13 September zal beginnen.

Het bestuur van de S.D.A.P. heeft de uitnodiging van de communisten om gedurende de verkiezingscampagne in 1937 samen te werken na ampel overleg afgeslagen. De communisten meenden, dat samenwerking gewenst zou zijn in verband met de deelname van de N.S.B. aan de verkiezingen.

Op 25 Juli zal een zwemwedstrijd voor Nederlandse deelnemers aan de Olympische spelen in het Stoops Bad alhier gehouden worden.

De hockey-wedstrijd Holland—België werd met 4—1 door Holland gewonnen.

Naar uit Howald in de Vogezen vernomen wordt zullen H. M. de Koningin en H. K. Prinses Juliana daar Dinsdagmorgen arriveren. De vorstelijke gasten zullen in het „Grand-hotel" logeren.

Naar het ANP verneemt adviseerde de Raad enkele wijzigingen in het wetsontwerp tot grondwetsherziening. Mede in verband met het vertrek van H.M. naar het buitenland, zal de indiening van het ontwerp eerst in de loop van Augustus plaats vinden.

Volgens de Deutsche Allgemeine Zeitung is een stichting, genaamd Friedrich Heinrich, door Deterding opgericht. Het curatorium hiervan zal berusten bij den stadhouder van Mecklenburg Hildebrandt, den Heer Rudeloff uit Hamburg en Deterding.

De stichting werkt met een bedrijfskapitaal van 300.000 mark. Het oppertoezicht zal bij den Mecklenburgsen staatsminister blijven berusten. Deterding verwierf nog het goed Dobbin bij Krakow Mecklenburg, waar opleiding voor ontginners zal plaats hebben. Dit goed zal na de dood van den eigenaar aan de stichting vermaakt worden.

De Belgische Kroonprins, die enige tijd ten huize van den burgemeester te Noordwijk logeerde, keerde naar Brussel terug.

De internationale Honkbal wedstrijd Nederland-België werd door de Belgen met 12-9 gewonnen.

CURAÇAO.

De Gouvernementsfinanciën.

De maand Juni bracht voor onze gouvernementsbelastingen op aan belastingen *f* 311.639, wat een kleine vijf duizend meer is als de maand Juni van het jaar 1935 en ongeveer 85000 gulden beneden 1/12 van de raming.

Aan overige middelen werd opgebracht *f* 232.108, wat iets meer is als de opbrengst in Juli 1935 en iets minder dan 1/12 van de raming.

Het eerste half jaar van 1936 heeft opgebracht *f* 5.016.789, terwijl het eerste half jaar van 1935 slechts *f* 3.549.355 opbracht.

We mogen dus wel verwachten dat ook dit jaar evenals het vorige het eindcijfer van de 10 millioen zal overschreden worden .

Het eerste half jaar 1936 is met bovengenoemd cijfer reeds *f*. 1.212.086 boven het cijfer wat voor 1936 geraamd was.

We kunnen met dit mooie overschot ons Bestuur wel feliciteren.

Geslaagd.

In Nederland zijn geslaagd voor hun staatsexamen de zoon van den Heer J. Cohen Henriquez en ze zoon van den Heer L. Veltman. De eerste zal zijn studie's verder voortzetten in de rechten aan de universiteit. De tweede gaat naar de school voor opleiding als marine-officier bij de koopvaart.

Westpunt-zeebad.

Door de districtsmeester van het 3e district zijn er enkele verbeteringen aangebracht op het platform van het oude fort van West Punt. Het is ontdaan van de wilde plantengroei, en voorzien van een paviljoen, van waar men een prachtig uitzicht heeft over de zee. Ook wordt de weg naar Westpunt aan deze zijde van Savoneta verbeterd. Autorijders zullen weten dat deze nauwe weg met zijn vele krommingen nogal gevaarlijk was.

Directie Isla.

De Hr. D. van Nijmegen Schonegevel zal, volgens de Beurs, op 27 Juli voor langere tijd van Curaçao vertrekken.

Reeds op 21 Juli echter zal de Heer W. van Eijk belast worden met het beheer van de C.P.I.M. en C.S.M.

Deterding's Jubileum op de C.P.I.M.

Zaterdagavond had in de club Asiento de viering plaats van het 40-jarig jubileum van den algemenen Directeur der Koninklijke, Sir Henri Deterding.

De Heer van Nijmegen Schonegevel hield de feestrede, waarin hij zeide, dat de ietwat late viering veroorzaakt is door de grote brand. Hij bracht hierbij hulde en dank aan zijn „Hollandse Jongens", die hem in de uren van gevaar niet in de steek gelaten hebben.

Verder memoreerde Spr. Deterding's leiding, die zovele crises had overwonnen, wat ook hoop geeft, dat met aller medewerking de huidige crisis zou overwonnen worden.

Een driewerf „Hoezee" werd op de leider uitgebracht.

De waarnemende voorzitter van Asiento, de Hr. Kreps, antwoordde met een hulde aan de leiding der C.P.I.M.

Hierna was het bal.

De Portugezen beloond.

Zaterdag was er ook feest bij de Portugeese arbeiders, voor wie een gezamenlijke lunch was klaar gemaakt aan grote tafels tussen hun barakken.

De Hr. van Nijmegen Schonegevel uitte in een Spaanse rede zijn bijzondere tevredenheid over de houding dezer dappere mannen bij de brand op de C.P.I.M.

De Consul van Portugal, de Heer Maduro, was ook bij dit feest aanwezig.

Aankomst en vertrek der schepen van 22—25 Juli 1936.

SS.	*Aank.*	*Van*	*Vertr.*	*Naar*
Astrea	22	N. York, P. Cabello	22	Aruba, Mar caibo
Mimi Horn	23	Hamburg	23	Cartagena
Cordillera	23	Pto. Barrios	23	Hamburg
El Libertador	—	Curaçao	24	Aruba, Maracaibo
Amazone	24	Maracaibo	24	P. Cabello, New York
Cottica	25	N York, P.au Prince	25	Amsterdam, Hamburg via Venezuela en Suriname.

De verkiezingen op Aruba.

Volgens El Despertador is de belangstelling voor de komende verkiezing op 21 Juli a.s. zo goed als nul.

Zeker, zegt het blad, zal Dr. Dussenbroek gekozen worden.

De Heer J. H. Eman, die onlangs zijn ontslag heeft ingediend, is echter druk bezig zijn eigen naar voren te schuiven in de andere vacature.

Komt er niet spoedig verandering, zegt El Desp., dan wordt deze verkiezing een zelfde mislukking als de vorige.

Een geluk is echter, dat Aruba er niet slechter om bestuurd zal worden.

De Regen.

Het begint vroeg met de regen. Een voorteken voor een slecht regenjaar, zoals de mensen hier zeggen.

Maar de kleine buitjes van de laatste dagen zijn gisterenmorgen gevolgd door een bui van 70 m.M. volgens de regenmeter op het St. Thomascollege.

Een vroege onverwachte regenbui brengt steeds moeilijkheden mee, omdat de goten en rioleringen niet zijn nagekeken. Zo was het ook nu.

Verschillende huizen in de Breedestraat zijn ondergelopen. 's Morgens voor 6 uur werd Openbare Werken reeds opgebeld en men heeft met veel mensen de stromen water moeten regelen.

Ook de weg om het Schottegat moest na deze bui grondig onder handen genomen worden.

K
B O
O

Wereldprogramma.
19.24—20.24 uur Curaçaotijd.
Via P.C.J. Golflengte 31.28

Zondag 26 Juli.

1. Gramofoonmuziek.
2. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
3. Van en Voor de Missiepost.
4. Gramofoonmuziek.
5. „Werklozenzorg in Nederland".
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.B.O. Via P. H. I. op Golflengte 25.57 M. Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Medische Causerie. door Ir. J. P. Planje.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Muziekuitvoering v.h. Korps Santa Cecilia op de 26ste Juli 1936 om 8 uur n.m. Brionplein.

1. Marcha patriotica Panameña (Alberto Galimany).
2. Die Grosshertogin von Gerolstein, Ouvert. (J. Offenbach).
3. La Gitana, valse (E. Bucalossi).
4. La Fille du Regiment, fant. (Donzeti.

PAUZE

5. Patarta, Danza (J. P. Boskaljon).
6. Fant. sur Les Contes D'Hoffmann (J. Offenbach).
7. Potpourri Espagnol (J. P. Boskaljon).
8. The Rifle galop (H. Farmer).

Welgelegen.

La dirección del „Colegio del Sagrádo Corazón" Welgelegen, invita al público para la Exposición de labores y obras de pinturas del año escolar; la cual se efectuará los días 26, 27 y 28 del corriente.

INGEZONDEN.

Aan de Redactie
Amigoe di Curaçao".
Mijnheer de Redacteur:

Het zij mij hierbij vergund U attent te maken op een grote vergissing, voorvoorkomende in de Amigoe van Woensdag 15 Juli 1936, onder Curaçao **nieuwe Vicarius Provincialis** en wel: „Pater Zeppenfeldt is thans Pastoor te Oranjestad op Aruba en is van zelfsprekend als **geboren Curaçaoenaar** hier geen onbekende.

Pater Zeppenfeldt is in merg en been een Arubaan, zijnde geboren op Aruba uit Arubaanse ouders en paragraaf 2 had dus moeten luiden: „Pater Zeppenfeldt enz. enz. als **geboren Arubaan** hier geen onbekende;" zodat deze grote eer uitsluitend aan Aruba toekomt en niet aan Curaçao.

U dankend voor de verleende plaatsruimte.

Hoogachtend.
Een Arubaan.

Naschrift der Redactie.

De geachte inzender zal in plaats van paragraaf alinea bedoelen. Verder schijnt hij, evenals Don Quixote in El Despertador, er niet aan gedacht te hebben, dat Curaçao gebruikt wordt voor de naam van het eiland, maar ook voor het gebiedsdeel, omvattende de 6 eilanden.

Zij de Arubanen echter van mening, dat wij toch ongelijk hebben en zij gelijk: we willen het daarbij laten en zullen er verder niet over in discussie treden.

KOLONIALE RAAD.

De Curaçaose handel moet gesteund Maar de Curaçaose arbeider niet...

In ons Blad van 24 Juni ll. waar we schreven over „Noden en Behoeften der Inheemse bevolking" hebben we reeds onze vrees uitgesproken, dat de passus in de behandelde verordening van gisteren avond, waarin het bestuur meende dat **bescherming tegen indringing van overmatige vreemde krachten, niet mag worden verwaarloosd,** door de Koloniale Raad niet gunstig zou ontvangen worden: maar het is nog erger geworden.

We hebben in de jaren dat wij de voornaamste Raadszittingen verslaan, zelden debatten meegemaakt welke ons zo onsympathiek hebben aangedaan als de debatten van gisteravond.

Principieel heeft de meerderheid van de Raad gestaan tegenover het standpunt van het Bestuur, dat in de **ontwerpverordening houdende enige bepalingen betreffende kooplieden, zoals** Mr. Jas opmerkte, „een klein stukje had opgenomen tot bescherming van de Curacaose arbeider.

De woordvoerder in deze oppositie was Mr. Bichon van IJsselmonde die op een gegeven moment zelfs aan de gemachtigde van het Bestuur nog vroeg „Waarom de Curaçaose arbeider bescherming nodig heeft?

De Hr. Sprockel nam het voor de arbeiders op en met hem door hun afstemmen van 't amendement Bichon de Heren van Leeuwen, Dr. Arends en **Maduro.**

Deze verordening is reeds sedert 1932 in behandeling. En de geschiedenis van deze verordening, in het leven geroepen op aandrang van de Curaçaose kooplieden, die hun bestaan bedreigd voelden, tegen de zoveel goedkopere winkels van vreemdelingen, werd door de gemachtigde van het bestuur Mr. Jas gisterenavond nog in 't kort gereleveerd.

In de algemene beschouwingen maakte **Mr. Bichon** de opmerking dat het ontwerp hem zeer weinig bevredigde. Naast de instelling van een handelsregister, behelsde het ontwerp ook een vergunning voor vreemde handelszaken en industrieën. Omtrent de belemmering van handelszaken, zo meende de Hr. Bichon moest men voorzichtig zijn, daar een gezonde concurentie aan handel en bevolking ten goede komt: en bovendien, omdat in deze tijd nu de vestiging van de Curaçaoenaar in de vreemde toch al moeilijk is, men geen repressailles moet uitlokken.

De strekking van deze verordening is, de Curaçaose handel te hulp te komen in de concurrentie met zaken van vreemdelingen. En het criterium wat het bestuur hier geeft, niet het groeps- maar het algemeen belang, geeft aan Spr. geen reden om zijn medewerking tot deze verordening te weigeren.

Het in de verordening voorgestelde handelsregister vervult niet de wensen van de Kamer van Koophandel.. **Maar het gewenste handelsregister kan niet worden ingevoerd zonder het statuut** van de Kamer van Koophandel te wijzigen, wat thans niet mogelijk is.

De verordening slaat ook op Nijverheidsondernemingen.

Spr. heeft daartegen grote principiële bezwaren omdat hij tegen bepalingen is die de vestiging van Nijverheidsondernemingen moeilijk maken. Het boven aangehaalde criterium, het algemeen belang, is dan ook hier niet bruikbaar. Maar het onderbrengen van de Nijverheid in dit ontwerp is uitsluitend geschied, om deze op te nemen in 't handelsregister. Toch vindt Spr. het invoeren van een vergunningsstelsel voor de Nijverheid ietwat overdreven. Hij wil geen amendement daaromtrent indienen, maar hij vertrouwt dat nimmer een vergunning aan een Nijverheidsonderneming zal geweigerd worden.

De artikelsgewijze behandeling die daarna aanving, en de verschillende amendementen, laten we om het mindere belang buiten dit verslag.

Totdat we komen aan het artikel waarin het Bestuur maatregelen nemen wilde tot bescherming van de Curaçaose arbeider tegen onmatige indringing van vreemde arbeidskrachten.

Om deze te schrappen wilde de Heer **Bichon** een amendement indienen, wat hij als volgt toelichtte.

Curaçao gaat niet gebukt onder de werkeloosheid. Er is hier zelfs qualitatief en quantitatief een groot arbeiders-tekort: daarom is Spreker tegen het stellen van voorwaarden voor nationaliteit. Hier ligt de tendenz om vreemdelingen als arbeidskrachten te weren. En deze tendenz is goed waar werkeloosheid heerst, maar op Curaçao heerst deze niet. Curaçao heeft vreemde arbeiders nodig, ook omdat — de goeden niet te nagesproken — op de arbeiders van hier niet kan gerekend worden, wat o.a. blijkt uit het zonder reden wegblijven, waartegen zelfs een streng boetestelsel is ingevoerd moeten worden. Alle krachten zijn dan ook hier nodig om daarin verbetering aan te brengen en plichtsgevoel aan te kweken.

Spr. vreest ook represailles van buiten.

Zolang er nog een tekort is, is het terwille van het landsbelang dat er geen belemmeringen zijn tot het invoeren van vreemde arbeiders.

Hierop antwoordde Mr. **Jas** als afgevaardigde van het Bestuur, met het reveleren van de ontwikkelingsgeschiedenis van dit ontwerp, waarop de Nederlandse wetgeving van de laatste jaren van invloed was en aldus ook hier de bescherming van inheemse arbeidskrachten opgenomen is.

Wat de Hr. Bichon zeide, dat er thans geen werkeloosheid heerste, moge waar zijn, maar ze kan ieder ogenblik ontstaan.

Misschien nog, zegt de Hr. Jas, was het uit het oogpunt van systmathiek beter, de bescherming der inlandse arbeiders in een aparte verordening op te nemen, maar wat thans in deze verordening opgenomen is, zal toch geen bewaar zijn. Het bestuur, aldus de Hr. Jas, ziet in dit amendement, dat er bij de Raad niet voldoende aanwezig is het besef en de waardering van de plicht die er bestaat om de inheemse arbeider op Curaçao te beschermen.

Ook de **Hr. Sprockel** ging in tegen het amendement van den Hr. Bichon en grondde o.a. zijn argumentatie hierop, dat nu de geest van deze verordening bescherming vraagt voor de Curaçaose koopman tegen de concurrentie der vreemdelingen, welnu dan moet men ook consequent verder gaan en beperken een der middelen waardoor ze kunnen concurreren, invoering nl. van goedkopere vreemde arbeidskrachten. Thans is er concurrentie tussen vreemde en Curaçaose arbeiders. Ook is Spr. het eens met de Hr. Jas dat werkeloosheid komen kan en daarom is het voorzichtig aan het bestuur de controle te geven over vreemde arbeidskrachten.

De **Hr. Bichon** repliceert.

De memorie van antwoord geeft een andere doelstelling dan de gemachtigde van het Bestuur, die zich baseert op het concurrentiestelsel. Ook het motief van de Curaçaose wetgever is anders als de Nederlandse, bij wie werkeloosheid heerst. Dat de Curaçaose arbeider niet concurreren kan tegen de buitenlander, zou spr. niet durven zeggen. Maar hij ontkent dat het in het belang is van de arbeidersstand, dat er controle nodig is op vreemde arbeidskrachten. En Spr. wijst erop dat we er op aangewezen zijn om de arbeiders op te voeden, opdat de gevreesde concurrentie kan weerstaan worden.

Dus het beroep op de Nederlandse Wetgever gaat niet op omdat de omstandigheden anders zijn.

Het beroep op werkeloosheid geldt nu niet en komt deze later dan kunnen maatregelen genomen worden.

Spr. zal gaarne meegaan met controle maatregelen wanneer ze nodig zijn.

Mr. **Jas** wijst thans zeer terecht op het cardinale verschil wat er bestaat tussen de Hr. Bichon en het Bestuur.

Het Bestuur is van mening dat de Curaçaose arbeider bescherming nodig heeft, en de Hr. Bichon deelt deze mening niet.

Waarom, zo vraagt dan de **Hr. Bichon** heeft de Curaçaose arbeider bescherming nodig?

En de Hr. Jas antwoordt, omdat de Cur. arbeider nog niet de nodige stiel heeft; omdat deze nog leeft in een overgangstijd van zijn opvoeding: en omdat het bestuur de overtuiging heeft, dat de Curaçaose arbeider een hogere levensstandaard heeft als de vreemde: gelijk het geval met onze Curaçaose handelsstand, tegenover de vreemde, die daarom in deze verordening bescherming vindt.

De **Hr. Bichon** repliceert dan met de wens dat het Bestuur met de grootste spoed aan deze ontwikkeling van den Curaçaosen arbeider gaat beginnen en daarvoor de nodige gelden beschikt waarvoor Spr. de eerste zijn zal om daar zijn medewerking aan te verlenen.

De **Hr. Jas** zegt, dat hij thans niet de volmacht heeft, om omtrent dergelijke grote financiële bedragen voorstellen te doen.

Omtrent de lage levensstandaard der vreemdelingen sprak de Hr. Sprockel nog van het minimum loon, waarvoor Oosterlingen en Chinezen hier werken.

Het ging dus hier zoals Mr. Jas tot onze vreugde, klaar de kwestie stelde: **om bescherming van den Curaçaosen arbeider,** ja dan neen.

We zijn het in verschillende dingen met de Hr. Bichon eens: zo o.a. dat een aantal vreemde werklui zeer zeker opvoedend werken kan: dat er aan sommige inheemse werklui, wat ook de Hr. Sprockel nog toegaf, wel wat te kort schiet.

Maar in dit punt, waar de Hr. Bichon door zijn zwijgen toegaf, dat Mr. Jas de tegenstelling zuiver stelde, staan wij lijnrecht tegenover hem.

En ook de gehele nationale en internationale arbeiderswetgeving met bovenaan het Arbeidersbureau van de Volkenbond te Genève, wier gehele werk gebaseerd is op **Arbeidersbescherming.**

Een kwestie die we enkele weken geleden ook in de Raad hadden, toen de Raad voorstelde om de kleine werkgever te beschermen, maar niets voelde voor bescherming van de nog kleinere werknemer. Thans stond de Curaçaosen koopman tegen de Curaçaosen arbeider.

De eerste kreeg zijn bescherming doordat de ontwerpverordening werd aangenomen, de tweede niet, doordat ook het amendement Bichon werd aangenomen.

Maar er was toch nog een lichtpunt meer als in de Raadsvergadering van 16 Juni.

Stemden toen alleen de Heren Sprockel, van Leeuwen en Arends voor den arbeider, gisteravond kwam ook de Heer Maduro naar deze zijde over. Men begrijpt dat we node een katholieke stem gemist hebben. We hebben in ons blad van 24 Juni voldoende gesproken over de houding der tegenstemmers. Gisteravond werden wij nog eens weer er in bevestigd, dat we van dat artikel geen letter behoeven terug te nemen.

DE FILM VAN DE WEEK

Van 20 tot en met 25 Juli.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstootelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

Dressed to thrill.
His night out.
Baby take a bow.
Bleeke Bet.
Ruggles of Red Cap.

Cinelandia.

Baby take a bow.
Adventures of Frank Merrywell.
Every Night at Eight.
Vagabond Lady (Kinderen).

Hollywood.

The Man who broke the Bank of M. Carlo.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aanbevelen.

Roxy.

Going to Town.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen
VAN
"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag 19 Juli 1936.

S.U.B.T. — Transvaal 1 — 1.
Onder protest van S. U. B. T.
Asiento — Hercules 3 — 0.
Atletico — Be Quick 1 — 0.
R.C.C. 2 — Feijenoord
Niet doorgegaan wegens niet opkomen van R. C. C. 2.
Jong Holland 2 — Volharding 2
Niet doorgegaan wegens niet opkomen van Volharding 2.

COMPETITIE-STAND.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
Jong Holland	3	3	0	0	7	1	6	2.—
R.C.C.	2	2	0	0	3	1	4	2.—
Asiento	2	1	0	1	3	1	2	1.—
Volharding	2	1	0	1	4	3	2	1.—
S.U.B.T.	3	1	1	1	3	3	3	1.—
Transvaal	3	0	2	1	2	3	2	0.66
Scherpenheuvel	3	0	1	2	1	5	1	0.33
Hercules	2	0	0	2	0	6	0	0.00
B-klasse:								
S.U.B.T. 2	5	5	0	0	24	1	10	2.—
Atletico	4	4	0	0	5	1	8	2.—
Jong Holland 2	1	1	0	0	2	0	2	2.—
P.S.V.	2	2	0	0	4	2	4	2.—
Asiento 2	3	2	0	1	10	12	4	1.33
Be Quick	4	2	0	2	5	2	4	1.—
Scherpenheuvel 2	4	2	0	2	7	3	4	1.—
Feyenoord	2	1	0	1	6	3	2	1,—
Volharding 2	2	0	0	2	3	5	0	0.00
D.D.V.O.	3	0	0	3	0	6	0	0.00
R.C.C. 2	2	0	0	2	0	6	0	0.00
Hercules 2	3	0	0	3	0	12	0	0.00
Transvaal 2	3	0	0	3	1	14	0	0.00

De verenigingen worden er aan herinnerd, dat de elftalopgaven voor de maand Augustus, uiterlijk op de 28ste Juli e.k. aan den tweeden Secretaris, den heer G. M. Beltram, St. Jagowijk 65, moeten worden ingezonden.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.

BALSPEL. De jonge cadetten van de krijgschool in Potsdam krijgen oefening in het balspel.

GEMENGD NIEUWS.

Schokken in de Benzinewereld.

Mogen we Zischka geloven in zijn „Oorlog om de Petroleum", dan zou het heel gevaarlijk zijn om zich bezig te houden met uitvindingen die het besparen van olie en benzine op het oog hebben.

Hij schrijft het niet met ronde woorden, maar insinueert toch dat de bekende uitvinder van de naar hem genoemde Dieselmotoren, het slachtoffer werd van zijn nieuwere uitvinding, een goedkopere Dieselmotor, op weg van Europa naar Engeland, waar hij spoorloos verdween, met zijn nieuwe tekeningen en plannen inclusis.

Menigeen zal aan deze historie gedacht hebben, toen het vorige jaar de opzienbarende uitvinding van Wardenier bekend werd: de olieloze motor en hij enige tijd later werd opgesloten als krankzinnige in een kliniek te Groningen. Thans zit hij zelfs in de gevangenis: het is echter mogelijk, dat deze man die éne pas van het ridicule naar het sublime nog zetten moet.

Aan het zoeken echter naar zuinige motoren ontbreekt het tegenwoordig niet. Een uitvinder in Laren zelfs schijnt er al succes mee gehad te hebben in de vorm van een krukloze motor: want de bekende Jaffa-fabrieken te Utrecht hebben zijn patent zelfs overgenomen en zijn reeds aan 't fabriceren van de krukasloze ruwolie-motoren.

Onlangs echter vermelde het Huisgezin een nieuwe opzienbarende uitvinding van een eenvoudig machinebankwerker aan de Philipsfabrieken te Eindhoven en bracht deze redactie enige dagen later het verslag van een bezoek aan deze man A. Brisko, waaraan we het volgende ontlenen:

Sedert een vijftiental jaren houdt de heer Brisko zich reeds bezig met het probleem van de benzinemotor.

Eerst was het hoofdzakelijk het zoeken naar de mogelijkheid om ruwolie door vergassing in plaats van benzine in een gewone benzinemotor te gebruiken, een vraagstuk waaraan reeds vele uitvinders hun krachten gewijd hebben, doch blijkbaar tot nog toe zonder practische resultaten. De heer Brisko is echter overtuigd dat zijn systeem zal voldoen. Hij bevestigde ons met nadruk te kunnen bereiken dat geen ruwolie meer langs de cylinderwand in het carter zal komen, een euvel waaraan deze uitvindingen meestal lijden.

Tot nu toe was hij echter financieel niet bij machte om deze vinding te kunnen exploiteren.

Ook met ruwolie vermengd met benzine behaalde hij zeer goede resultaten.

De opzienbarende uitvinding.

Steeds rijker wordende aan practische ervaringen op het gebied van de benzinemotor kwam hij geleidelijk op de gedachte het rendement van het verbrandingsproces van de benzine in de cylinder, dat tot nu toe nooit hoger is geweest dan pl.m. 28 pct., op te voeren. Thans is dit door zijn vinding verdubbeld!

Men zal begrijpen dat zich hier een gebeurtenis kan voltrekken van wereldschokkend belang. Nagenoeg de helft besparing van benzine. 't Is haast niet te geloven als men toch bedenkt dat automobielfabrieken met laboratoria en een uitgebreide staf van ingenieurs zolang als de automobiel bestaat zoekende zijn om uit de benzine als motorbrandstof te halen wat er uit te halen is. En toch na hetgeen wij gehoord en gezien hebben heetf zich bij ons een vertrouwen vastgezet.

Om des te zekerder de deugdelijkheid van zijn vinding te bewijzen heeft Brisko zijn thermo-bezuinigingsapparaat reeds drie maanden geleden aangebracht op een in vol bedrijf zijnde vrachtauto van een transportonderneming die de zwaarste vrachten vervoert over lange afstanden.

De vrachtauto (63 p.k.) die bij een belasting van 12 à 13 ton : 1:2 à2¼ (1 L. benzine per 2 à 2¼ K.M.) verbruikt, loopt met dit apparaat 1:4!

Toch heeft deze wagen reeds 65000 K.M. er op zitten.

Bij een tractor welke van een nieuwere uitgave van het bewuste apparaat is voorzien en reeds 100.000 K.M. achter de rug heeft, zijn nog betere resultaten bereikt.

Nog enkele dagen en wij kunnen de resultaten mededelen van proefnemingen op een luxe zes cylinder Chevrolet 1935, welke door ons gecontroleerd zullen worden.

Welke functie heeft het apparaat?

In zijn waarlijk unieke verteltrant, heeft de heer Brisko ons geruime tijd aangenaam bezig gehouden met te vertellen over zijn uitvinding. Wat ons hierbij bijzonder trof zijn de eenvoudige middelen waarvan hij zich bediende om de belangrijkste gegevens proefondervindelijk vast te stellen.

Wij konden bemerken dat het hem goed deed te kunnen vertellen over zijn vinding die hem zware zorgen en slapeloze nachten bezorgd heeft.

De ontdekking dat de verbranding in een benzinemotor vollediger te maken is, deed hij als volgt:

Allereerst wist hij natuurlijk dat benzine geen homogene vloeistof is.

Er zijn delen met zwaarder en lichter soortelijk gewicht. Dit constateerde hij door middel van het aftappen van enige druppels uit tot rust gekomen benzine in de verschillende lagen van een vat.

Deze druppels in een gesloten carbidbus veroorzaakten alle een ontploffing van verschillende kracht.

Als tweede proef spreidde Brisko over een ijzeren plaat enige benzine uit. Wanneer deze werd aangestoken dan brandde niet alles op, er bleef een massa over die geen vlam vatte. Werd deze massa echter verwarmd tot 35 à 40 graden, dan bleek deze geheel op te branden.

Dit was voor hem aanleiding om allereerst de benzine in zijn apparaat voor te warmen, alvorens deze de vlotterkamer van de carburateur bereikte, tot de temperatuur van ongeveer 35 graden.

Dit is ongeveer het hoofdprincipe; de quintessens van de zaak blijft echter natuurlijk het geheim van den uitvinder.

Brisko weet dus met dit apparaat te bereiken het verbeteren van het ontbrandingsproces zodanig, dat het dubbele van de mechanische arbeid, welke tot nu toe door 1 liter geleverd werd, gepresteerd wordt.

Een proef die bijzonder interessant is en aantoont dat het verbrandingsproces door het apparaat gewijzigd wordt, is wel het volgende: Houdt men een zakdoek voor de uitlaat van een motor apparaat, dan kan men hierop na enige tijd roetaanslag en vooral water constateren. Met het apparaat wordt noch de zakdoek zwart noch vochtig.

De N.V. Brisko en Verstegens apparatenfabriek, welke zich ten doel stelt deze uitvinding te exploiteren, waarvoor reeds octrooi is aangevraagd, wensen wij veel succes.

Wij zijn benieuwd naar de uitslag van de proefneming op de Chevrolet 1935.

Deze proefneming had werkelijk enige dagen later plaats en we lezen daarover in de M.M.

De auto was een zes-cylinder Chevrolet 1935, model 1935 (Master). Deze wagen heeft, zoals men kan weten 1 liter benzine nodig voor elke 7 K.M. (we hebben dit trouwens om te beginnen nauwkeurig gecontroleerd.

Op traject 's-Hertogenbosch—Zaltbommel is de proefrit gemaakt met een gemiddelde snelheid van 60 K.M., terwijl zes personen zich in de wagen bevonden.

En wat bleek nu? Dat de auto met het benzine-bezuinigings-apparaat niet 1 op 7 liep, maar 1 op 11.25.

Dit wil dus zeggen, dat men 60.70 procent minder benzine nodig heeft dan zonder apparaat!

(Bedoeld wordt hier dat 60.70 procent van het verbruik zonder apparaat nodig is, de besparing is dus 40 procent).

R. K. PADVINDERS.

Of het verbeelding is, weet ik niet, maar ik voel nog de wind in m'n oren suizen! Dat was pas uitwaaien! Zo'n tocht naar 't hoogste punt van Willemstad, daar fris je van op! Dank zij de vriendelijke welwillendheid van de Havenmeester, de heer Gouw, vonden we de poorten open tussen Scharloobrug en Fort Nassau! Zelfs de steentjes in de schoenen konden 't enthousiasme niet tegenhouden, toen we naar boven klommen. Vriendelijke ontvangst door de twee bewakers (een van hen had juist een volle nacht eenzaamheid in 't zicht), de laatste steile trap op naar „Zeezicht" en toen de kijkers aan 't oog. Wat 'n prachtig mooi uitzicht op 'n nooit geziene schoonheid van ons kleine land!

De witte steamer van de Fruit-company in 't wazig horizonlicht, de Johan Maurits als 'n drijvend doosje op 't Schotegat-blauw, Willemstad als 'n bouwdoos aan je voeten en Emmastad tegen drijvende Isla-rook, in een wal van groen.

Als je hoog staat, kun je ver zien!

Mulo-candidaten hielden een oogje op de windsterkte-meter, 'n Houtduifje bewonderde de pen van de Registrator!

De tocht omlaag viel best mee, al was 't avond.

Zondagmorgen dreigde de regen. Het bleek maar spel te zijn. — In de koraal van de St. Annakerk brachten we een eenvoudige groet aan de dragers van 't wereldlijk en geestelijk Gezag.

Het Hijgend Hert rende met 'n matig vaartje over glibberige wegen ons doel tegemoet, het Huis op de Heuvel, waar we steeds welkom zijn.

Stokken en hoeden kregen rust en toen aan de slag!

Electrische schokken tussen 60 en 100, naar keuze, tonnen en tires die te hard rolden, ringen en schijven die geen nummer wilden kiezen, 'n touw voor tien paarden te sterk en rennen met hindernissen! Zag je die Reiger smokkelen bij 't vangen van 'n houten haring-in-'t-rood? Druk was 't aan het loket van de suikerstelen en kwattarepen en niet te vergeten de limonade.

En allemaal zuivere winst voor die langpotige Reigers, snavelige Snippen en kirrende Houtduiven.

Laten we de goeie mensen van 't Huis op de Heuvel dankbaar zijn, jongens, en vooral de leiders van die vrolijke partij voor al hun moeite.

'n Linker met dank aan U allen.
Ook namens de Verkenners.

Hop.